

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2860/2021
29.03.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у ванпарничном предмету предлагача ЗЗ „Подунавље“ из Футога, чији је пуномоћник Драгана Плачков, адвокат из ..., против противника предлагача Предузеће за производњу и промет, инустрија меса ДОО „Матијевић“ из Новог Сада, кога заступа Бранка Грубор ВД директор, а чији је пуномоћник Нинослав Комлушки, адвокат из ..., ради враћања земље, одлучујући о ревизији предлагача, изјављеној против решења Вишег суда у Новом Саду Гж 634/20 од 15.09.2020. године, исправљеног решењем истог суда Гж 634/2020 од 22.02.2021. године, у седници већа одржаној дана 29.03.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија предлагача изјављена против решења Вишег суда у Новом Саду Гж 634/20 од 15.09.2020. године, исправљеног решењем Вишег суда у Новом Саду Гж 634/2020 од 22.02.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев противника предлагача за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Решењем Вишег суда у Новом Саду Гж 634/20 од 15.09.2020. године, жалба предлагача и жалба противника предлагача су делимично усвојене, па је решење Основног суда у Новом Саду Р1 189/2015 од 01.02.2017. године укинато (став први изреке); одбијен је предлог предлагача којим је тражио да се обавезе противник предлагача да му исплати износ од 176.701.739,97 динара са законском затезном каматом почев од 27.04.2015. године па до исплате, те да се противник предлагача може ове своје обавезе ослободити предајом поседа и трпљењем уписа права својине код РГЗ – СКН у Новом Саду, на основу овог решења, у корист предлагача, на непокретностима противника предлагача уписаних

код РГЗ – СКН у Новом Саду ЛН ... КО ... и то на 83891/217142 дела КП бр. ... њива 1. класе, потес „...“ површине 21 ха 71 а 42 м2, 1/1 дела КП ..., њива 1. класе, потес „...“, површине 42 ха 83 а 07 м2, те 1/1 дела КП бр. ..., њива 1. класе, потес „...“, површине 62 ха 77 а и 93 м2, без терета, као и да се обавезе противник предлагача да предлагачу накнади трошкове ванпарничног поступка са законском затезном каматом почев од дана доношења решења па до исплате (став други изреке); обавезан је предлагач да противнику предлагача накнади трошкове поступка у износу од 2.957.000,00 динара.

Решењем истог суда Гж 634/2020 од 22.02.2021. године исправљено је решење Вишег суда у Новом Саду Гж 634/20 од 15.09.2020. године тако што се у трећем реду уводног дела решења предлагач означава као 33 „Подунавље“ Футог, уместо 33 „Подунавље у стечају“ из Футога, док у преосталом делу решење остаје неизмењено.

Против правноснажног решења донетог у другом степену, предлагач је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Противник предлагача је дао одговор на ревизију у коме је оспорио основаност ревизијских навода. Трошкове ревизијског поступка је тражио.

Испитујући побијану одлуку у смислу члана 408. у вези са чланом 420. тачка 6, члана 403. став 2. тачка 3. Закона парничном поступку - ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11...18/20) у вези са чланом 30. Закона о ванпарничном поступку, Врховни касациони суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити је у поступку пред другостепеним судом дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП на коју се ревизијом неосновано указује.

Према чињеничном стању утврђеном на главној расправи пред другостепеним судом (применом члана 383. став 3. ЗПП), увидом у потврду Агенције за привредне регистре БД 145414/2010 од 14.03.2011. године, решењем Фи 1167/55 од 24.06.1955. године уписана је 33 „Браћа Бошњак“ из Футога. Иста је решењем Фи 1131/70 од 05.08.1970. године брисана из регистра услед припајања предузећу „Агрокооп“ експорт – импорт у Новом Саду, па је брисањем 33 „Браћа Бошњак“ у привредном регистру престао правни континуитет у односу на задругу, због чега нови облик организовања – предузеће „Агрокооп“ експорт – импорт Нови Сад СОУР, 33 „Браћа Бошњак“ није правни следбеник 33 „Браћа Бошњак“. Наиме решењем Фи 1618/83 од 30.12.1983. године у оквиру „Агрокооп“ АИК Нови Сад уписано је конституисање РО „Подунавље“ под називом основна организација копераната за пољопривредну производњу „Подунавље“ Футог у чијем саставу се налази РЈ „Браћа Бошњак“, РЈ „Ветерник“ и РЈ „Бегеч“. Решењем Фи 3602/89 од 31.12.1989. године уписана је Радна организација копераната за пољопривредну производњу „Подунавље“ са потпуном одговорношћу Футог која је решењем број Фи 3685/90 од 29.01.1991. године брисана услед трансформације у 33

„Подунавље“ Футог која преузима сва средства, права и обавезе РОК „Подунавље“ Футог. У регистру код Трговинског суда у Новом Саду решењем Фи 3708/91 од 16.12.1991. године уписана је трансформација РОК у ЗЗ „Подунавље“ са потпуном одговорношћу Футог. Решењем Фи 1177/98 од 29.04.1998. године променила је седиште и организовала се као ЗЗ „Подунавље“ Футог, а решењем АПР БД 2493/2005 од 10.03.2005. године то друштво је преведено у регистар привредних субјеката под пуним пословним именом ЗЗ „Подунавље“ Футог, под којим се и сада налази регистровано у АПР-у Регистру привредних субјеката. На основу наведеног утврђено је да ЗЗ „Подунавље“ није правни следбеник ЗЗ „Браћа Бошњак“. На основу купопродајног уговора од 10.06.1971. године утврђено је да је исти закључен између Економије пољопривредне школе у Футогу у редовној ликвидацији, као продавца и „Агрокооп“ експорт – импорт Нови Сад СОУР ЗЗ „Браћа Бошњак“ из Футога као купца, којим је купац купио пољопривредно земљиште – 49 катастарских парцела у КО Стари Футог. На основу налаза и мишљења вештака геометра након извршене идентификације предметних катастарских парцела, утврђења површине истих и утврђења тржишне вредности истих, утврђено је да је пољопривредно земљиште које је било предмет уговора о купопродаји од 10.06.1971. године као и уговора о купопродаји од 09.03.1976. године и 16.03.1976. године (уговори закључени између Пољопривредног добра „Браћа Бошњак“ Футог ООУР Економија Футог као купца и физичких лица као продавца), у поступку комасације додељено на коришћење ПРО „Нови Сад“ ООУР „Ирмово“ Нови Сад и налази се у ЗКУЛ бр. ... и ЗКУЛ бр. ... КО ..., те да је сво земљиште које се налазило у наведеним земљишно књижним улошцима у поступку враћања земље 1993. – 1994. године враћено потражиоцима, због чега је приговор недостатка пасивне легитимације противника предлагача основан, јер у овом поступку предлагач тражи враћање земљишта (или новчану противвредност) из ЗКУЛ бр. ... КО ... чији је носилац права коришћења АД „Дијамант – Аграр“ из Зрењанина, као следбеник ДП „Планта“ из Футога, а решењем АПР БД 92884/16 од 25.11.2016. године из регистра привредних субјеката услед статусне промене – припајања, брисан је „Дијамант – Аграр“ и уписана статусна промена припајања код привредног друштва Предузеће за производњу и промет индустрија меса „Матијевић“ ДОО Нови Сад као друштва стицаоца, а „Дијамант – Аграр“ ДОО Зрењанин престаје припајањем и брише се из регистра привредних субјеката.

Имајући у виду тако утврђено чињенично стање, другостепени суд је закључио да предлог предлагача којим је тражио да се противник предлагача обавезе да му исплати новчани износ од 176.701.739,97 динара са законском затезном каматом од 27.04.2015. године, те да се те своје обавезе може ослободити предајом у посед и трпљењем уписа својине у РГЗ СКН Нови Сад предметних непокретности, није основан.

По оцени Врховног касационог суда правилно је другостепени суд применио материјално право, одредбе члана 1. – 8. Закона о начину и условима враћања имовине стечене радом и пословањем задруга и задругара после 01.07.1953. године („Службени гласник СРС“ број 46/90) када је одбио као неоснован тужиочев предлог.

Одредбом члана 1. став 1. Закона о начину и условима враћања имовине стечене радом и пословањем задруга и задругара после 01. јула 1953. године („Службени гласник СРС“ број 46/90), прописано је да имовина стечена радом и пословањем задруге и

задругара после 01. јула 1953. године, која је организационим односно статусним променама пренета без накнаде другим корисницима на основу документованог захтева биће враћена тим задругама, односно њиховим правним следбеницима, на начин и под условима утврђеним овим Законом. Одредбом члана 3. став 1. истог Закона прописано је да се захтев подноси у року од 2 године од дана ступања на снагу овог Закона, односно од дана оснивања задруге, уколико се задруга организује након ступања на снагу овог Закона. По протеку рока од 5 година од дана ступања на снагу овог Закона, захтев из става 1. овог члана не може се поднети (став 2.). Одредбом члана 4. став 1. истог Закона прописано је да у захтеву морају бити назначени: 1. имовина која се предлаже за враћање, њен садашњи корисник и основ за подношење захтева; 2. подаци о имовини коју није могуће вратити услед промена, за коју подносилац захтева тражи накнаду; 3. време када је имовина организационим, односно статусним променама пренета без накнаде другим корисницима. Ставом 2. истог члана прописано је да се уз захтев из става 1. овог члана подносе: доказ да је подносилац захтева овлашћен за подношење таквог захтева, извод из јавних књига у којима се уписује право својине на непокретности, који садржи податке о имовини за коју се предлаже враћање, а ако такве књиге не постоје, катастарски подаци; доказ да су пословне и стамбене зграде у периоду од 01. јула 1953. године до 31. децембра 1965. године биле у власништву задружног савеза који је поднео захтев. Одредбом члана 5. истог Закона прописано је да по добијању захтева орган управе надлежан за имовинско-правне послове дужан је да без одлагања размотри захтев и приступи споразумевању странака (став 1.). Одредбом члана 6. Закона прописано је да када орган управе нађе да нису испуњени услови за враћање имовине, или не дође до закључења споразума у року од два месеца од дана подношења захтева, орган ће, без одлагања, све списе предмета доставити месно надлежном општинском суду, који ће, у ванпарничном поступку, одлучити о захтеву. Одредбом члана 8. прописано је да у случају да непокретност није могуће вратити услед промена (арондација, комасација или друге мере уређења земљишта, промена намене пословне или стамбене зграде и сл.) подносилац захтева има право да тражни новчану противвредност имовине, а корисник може да се ослободи те обавезе враћањем друге непокретности сличних својстава или намене (став 1.); накнада из става 1. овог члана одређује се према прометној вредности имовине, која се утврђује по прописима о промету непокретности, у време враћања (став 2.).

Правилан је закључак другостепеног суда да предлагач није доказао да је овлашћен за подношење захтева – предлога у смислу члана 4. став 2. наведеног Закона, јер није доказао да је правни следбеник ЗЗ „Браћа Бошњак“; није доказао да су предметне непокретности стечене радом и пословањем задруга и задругара, те да је та имовина пренета без накнаде другим корисницима у смислу члана 1. наведеног Закона, јер су сви уговори о купопродаји предметних непокретности закључени након брисања из регистра ЗЗ „Браћа Бошњак“ 05.08.1970. године услед припајања „Агрокооп“ експорт – импорт Нови Сад и престанка правног континуитета у односу на земљорадничку задругу, јер је уговор од 10.06.1971. године као купац закључио „Агрокооп“ експорт – импорт СОУР ЗЗ „Браћа Бошњак“, а уговоре о купопродаји од 09.03.1976. године и 16.03.1976. године као купац закључило је Пољопривредно добро „Браћа Бошњак“ ОУР Економија Футог; предлагач није доказао пасивну легитимацију противника предлагача, обзиром да предметне непокретности у јавним књигама нису уписане на противника предлагача, због чега у конкретном случају нису испуњени услови за примену одредаба 1. и 4. Закона о

начину и условима враћања имовине стечене радом и пословањем задруга и задругара после 01. јула 1953. године („Службени гласник СРС“ број 46/90).

Из изнетих разлога неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд доносећи побиијано решење погрешно применио материјално право, те да је у конкретном случају било места примени одредаба Основног закона о предузећима из 1968. године.

Неосновани су ревизијски наводи предлагача да другостепени суд није поступио по примедбама Врховног касационог суда датим у решењу Р1 583/2019 од 06.11.2019. године, обзиром да је другостепени суд својим претходним решењем Гж 2562/2017 од 19.07.2019. године већ донео одлуку о жалбама странака, укинуо решење Основног суда у Новом Саду Р1 189/2015 од 01.02.2017. године и предмет вратио првостепеном суду на поновни поступак.

Ово са разлога што је, након доношења другостепеног решења Гж 2562/2017 од 19.07.2019. године, првостепени суд изазвао сукоб надлежности о коме је Врховни касациони суд одлучио решењем Р1 583/2019 од 06.11.2019. године у коме је изражен и детаљно образложен став о забрани вишеструког укидања првостепених одлука, обзиром да је у овој правној ствари другостепени суд решењем Гж 2686/2015 од 17.11.2015. године већ укидао првостепено решење Р1 36/2014 од 27.05.2015. године и предмет вратио првостепеном суду на поновни поступак, те да је за поступање у овом ванпарничном предмету стварно надлежан Виши суд у Новом Саду.

Поступајући по решењу Врховног касационог суда Р1 583/2019 од 06.11.2019. године, другостепени суд је одржао расправу поступајући по овлашћењу из члана 383. став 3. ЗПП, правилно и потпуно утврдио чињенично стање, након чега је применом члана 8. ЗПП на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка које ће чињенице узети као доказане, одлучио по свом уверењу, а за своју одлуку дао је јасне и ваљане разлоге које прихвата и овај суд и на тај начин отклонио и наведену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП (применом члана 506. став 2. ЗПП – („Службени гласник Републике Србије“ бр. 72/11...18/20).

Из изнетих разлога неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд доносећи побиијано решење начинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП у вези чл. 383. став 3. и чл. 8. ЗПП.

По оцени Врховног касационог суда правилност и законитост побиијаног решења није доведена у питање ни осталим наводима ревизије. Ревизија је у целини неоснована.

Трошкови одговора на ревизију нису били нужни ни потребни, због чега је одбијен као неоснован захтев противника предлагача за накнаду ревизијских трошкова, сходно одредби члана 154. став 1. ЗПП.

На основу члана 414, члана 165. став 1. у вези члана 420. ЗПП, одлучено је као у изреци решења.

**Председник већа-судија,
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић